

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/)

> Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Notre Dame

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/aebler-i-danmark>)

Notre Dame

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 322

Del artikel: **f**

([https://www.facebook.com/sharer/sharer.](https://www.facebook.com/sharer/sharer.u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-)

[u=https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-)

[5-5/kunst-arkitektur-haver-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-)

design-mode/notre-dame)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=)

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/kunst-arkitektur-haver-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-)

[design-mode/notre-dame\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/notre-dame)

in

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[online.dk/boger/anmeldelser-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[5-5/kunst-arkitektur-haver-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[design-mode/notre-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[dame&title=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

Andreas Rude

Notre Dame. En katedral til alle tider

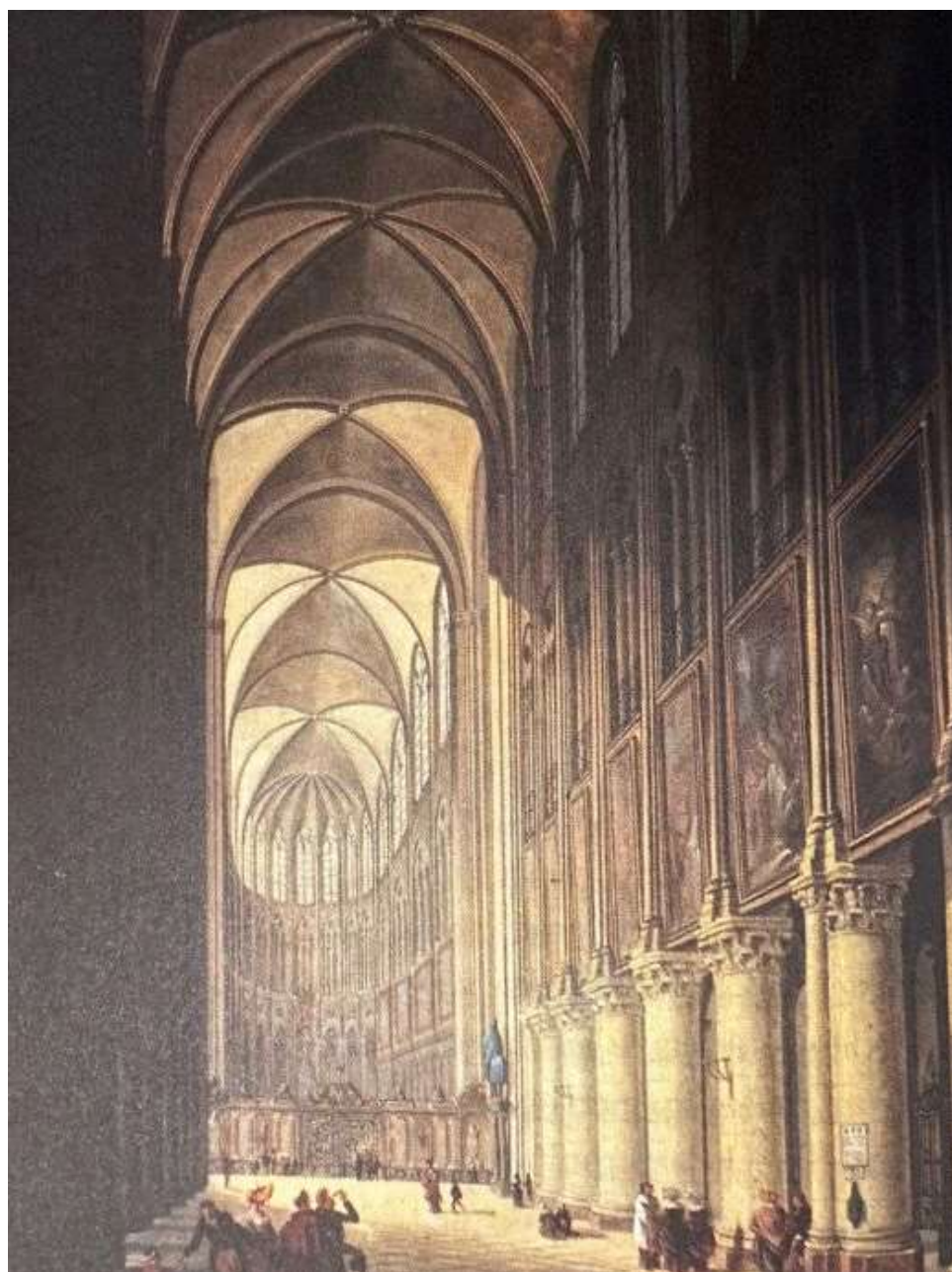
Kristeligt Dagblads Forlag. 205 sider. 274,95 kr.

Hele Frankrig gik i stå, da Notre Dame brændte i april 2019. Først efter mere end et år var man sikre på, at murene blev stående. Kirken har både været vindepot og været ombygget adskillige gange, inden den fik det udtryk, den havde før branden. Om kort tid åbnes dørene igen, og det vil blive et betagende syn

Af Michael Koch

Det var rystende at følge med i medierne den aprildag i 2019, hvor flammerne stod op gennem taget af Notre Dame i Paris. Da spiret knækkede sammen og faldt ned gennem taget, kunne millioner af mennesker spørge sig selv, om kirken igen skulle fremstå som et af de vigtigste symboler. Netop et symbol for det at være fransk. Men pengene strømmede ind i overflod, og hurtigt spurgte mange, hvor alle de penge var, da forarmede mennesker i det moderne Paris' forstæder bad om hjælp.

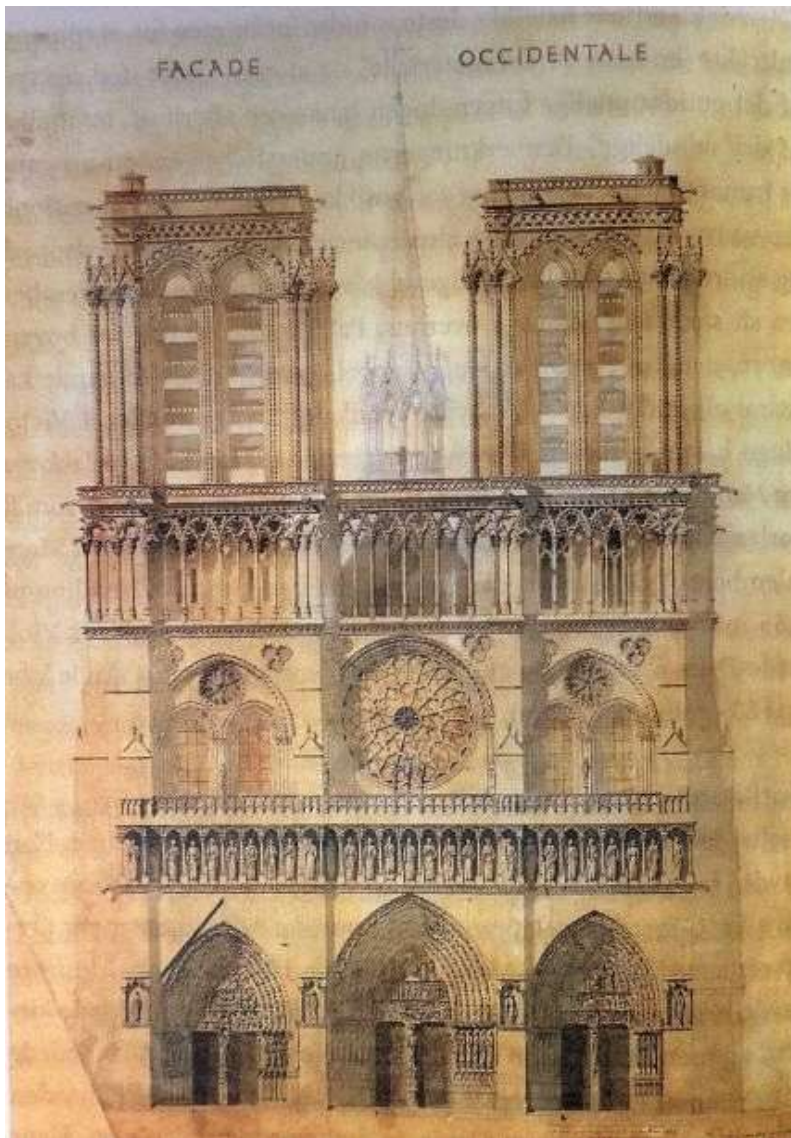
Den 800 år gamle kirke har været gennem utallige ombygninger og tilpasninger til tidens krav og behov. I 1793 blev en professionel nedriver dog bestilt til at fjerne kirken, men det blev heldigvis kun til en omhyggelig fjernelse af alle statuer og symboler, der kunne forbindes til kongedømmet. Den tomme skal blev et tempel for fornuften, og i en kort overgang et vindepot. I 1802 bestemte Napoleon modsat, at kirken igen skulle være en kristen kirke.

Et maleri fra 1779 viser, hvordan katedralen så ud i revolutionsåret. Der var meget der forsvandt fra kirken uden at vende tilbage efter revolutionen. Eksempelvis overlevede majbillederne i højre side, men blev aldrig igen samlet i katedralen.

Efter Napoleons fald bestemte borgerkongen Ludvig-Filip i 1844, at katedralen skulle sættes gennemgribende i stand. Spiret blev højere og kraftigere, og da det styrtede, havde det en "kampvægt" på op til 750 tons egetræ og bly.

Bogen gennemgår katedralens konstruktion, udsmykning og betydning i de forskellige perioder af kirkens liv som Paris' midtpunkt. Det var ganske betagende at blive mindet om rosenvinduernes størrelse. Det var også noget af det, jeg husker bedst fra mit seneste besøg for snart en hel del år siden.

Vestfacaden fra en tegning fra 1843 som led i et større materiale til brug i konkurrence om restaurering af kirken. Her ses spiret fra 1200-tallet, som i virkeligheden endte med at blive meget større

Ligesom Københavns Domkirke er Notre Dame opkaldt efter vor frue, altså Jomfru Maria. Det er muligt, at den fik det navn, fordi en af de kirker, der blev revet ned for at give plads til den nye store katedral, også hed vor frue, altså Notre Dame. Dengang var det også i Notre Dame, at man forvaltede kirkens ejendom og tog sig af fattige og syge og underviste ungdommen. Bogen gennemgår kirkens domkapitel og opbygningen af denne del af den katolske verden.

Et kapitel i bogen hedder "Hele Frankrigs katedral". Det er den også, og det har den været i mange år. Forfatteren gennemgår i hovedtræk Frankrigs historie, og Notre Dame er kernen i den katolske kirke i landet. Marskal Philippe Pétain besøgte kirken i april 1944, hvor han, omgivet af en enorm menneskemængde blev modtaget af ærkebiskop, kardinal Suhard. Besøget skulle legitimere hans regime - kun seks uger før den allierede invasion. Med allerede i august 1944 kunne lederen af De Frie Franske, general de Gaulle, besøge kirken, mens Pétains' tilhængere skød mod de Gaulles folk. Alle kastede sig ned undtagen de Gaulle, som skabte et historisk øjeblik, da han rank gik op til højalteret.

Ingen bog om Notre Dame uden Victor Hugo og Klokkeren fra Notre Dame. Katedralen er hovedpersonen i romanen fra 1831, og romanen gjorde katedralen endnu mere kendt i store dele af verden. Selv i dag hvor besøgende fra østen ønsker at se katedralen, som om romanen var fakta og ikke fiktion. Gotikken kædes i bogen sammen med fremskridt, både teknologisk, politisk og æstetisk. Hele kapitlet om Frankrig og gotikken er uhyre godt.

Notre Dame er jo meget langt fra at være eneste kirke i Paris. Der er mange og mange, der hver for sig vækker et stærkt minde. Både Panthéon og Sacré-Coeur er trukket frem i bogen i kapitlet om de mange kirker i byen. Frankrigs øvrige katedraler har også fået et kapitel. Selv glemmer jeg aldrig besøg i Tours,

Reims og d'Amiens og den betagelse, det er at se de enorme katedraler inde og ude. Kapitlet er inspirerende og skaberlysten til at gense det franske.

Bogens sidste kapitel handler naturligt om genopbygningen af Notre Dame efter den enorme brand. Som ved genopbygningen af andre historiske monumenter ønsker man at få uddannet flere i de gamle teknikker og ikke mindst håndværk, der ellers er på kanten af at uddø. Eksempelvis udhugges tømmer, bjælker og lignende med specielle økser. Dele af den franske befolkning har levet sig ind i, hvor træet kommer fra, og når kirken er færdig, vil man kunne se, præcis hvor de enkelte bjælker kommer fra, hvor træet voksede op. Der er også megen ære og symbolik i andre ting, eksempelvis som de 1.500 nye moderne stole i kirkerummet. Naturligvis også tegnet af en franskmand og udført i Frankrig af fransk egetræ.

Foran kirken demonstrerede franske tømrere i 2023 hvordan egetræet til taget og spiret blev tilhugget, som da kirken blev bygget. 1.500 franske egetræer er fældet til brug i genopbygningen. Franskmændene har levende fulgt med i hele forløbet

De 13 til 14 millioner årligt besøgende inden branden vil med garanti blive til markant flere de næste mange år. Den symbolik, Notre Dame har for franskmænd, kan vi danske desværre selv smage på nu, hvor Børsen skal genopbygges.

Det er meget behageligt at læse bogen, fordi forfatteren udstråler et stort overskud af viden. Som læser får man tanken, at forfatteren måske har haft "hele bogen i hovedet", inden den blev skrevet. Den udstråler et enormt kendskab til emnet. Det er blot synd at bogens udstyr er så spartansk. Der er en "halvtrist beskedenhed" med softcover, lille format og uhyre sparsommeligt med billeder, tegninger og illustrationer. Forfatteren kunne med garanti fylde en stor markant bog, som eksempelvis den netop udkomne bog om Børsen. Bogen kan virkelig lære os nyt om Notre Dame, den er velskrevet og interessant. Jeg ønskede mig blot endnu mere, for katedralen er utrolig spændende.

[Historie-online.dk, den 23. oktober 2024]

← [Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/aebler-i-danmark\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/aebler-i-danmark)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<https://www.historie-online.dk/boger/nolde-maleren-der-traadte-ved-siden-af>) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/jens-juel>) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/jens-juel>)